

Til: Landbruks- og matdepartementet

Fra: Landbruksdirektoratet v/seksjon arealforvaltning

Dato: 14.6.2022

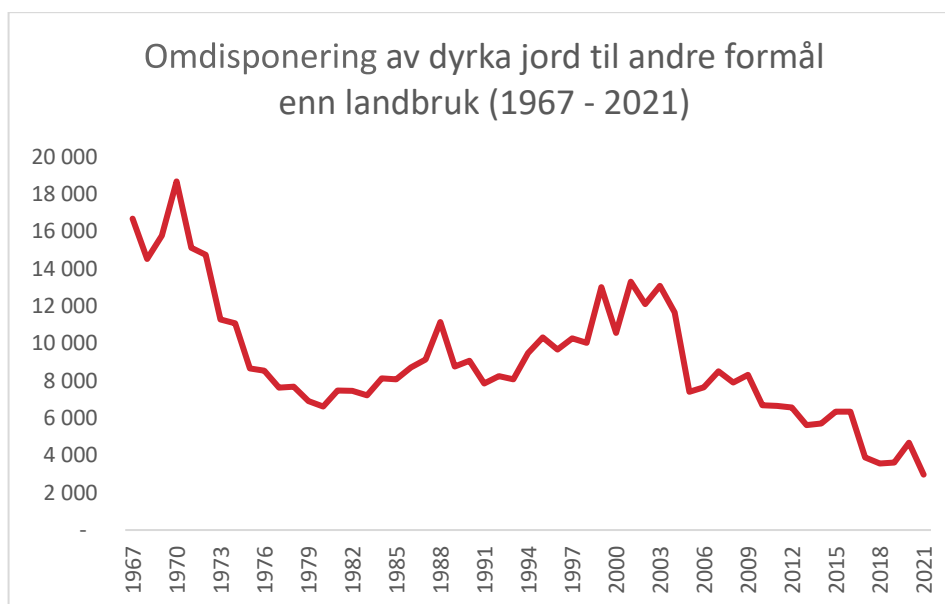
Vår referanse:

Kopi til:

KOSTRA landbruk – en foreløpig vurdering av tall for omdisponering av areal og nydyrking for 2021

Landbruksdirektoratet har mottatt de endelige KOSTRA-tallene for rapportering på forvaltning av landbruksarealer for året 2021 fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Vi gir i det følgende en foreløpig vurdering av tall for omdisponering av jordbruksareal og nydyrking. En vurdering av hele tallmaterialet sendes Landbruks- og matdepartementet innen 30. juni 2022.

Nasjonale tall – rekordlave omdisponeringstall – nydyrkinga går ned
2 968 dekar dyrka jord ble vedtatt omdisponert til andre formål enn landbruk i 2021 (tabell 1, figur 1 og 2). Det betyr at jordvernmålet, som i 2021 ble strammet inn til maksimal omdisponering av 3 000 dekar per år, er nådd. Dette er også det laveste tallet på omdisponering siden man begynte å føre denne statistikken i 1967 (figur 1).

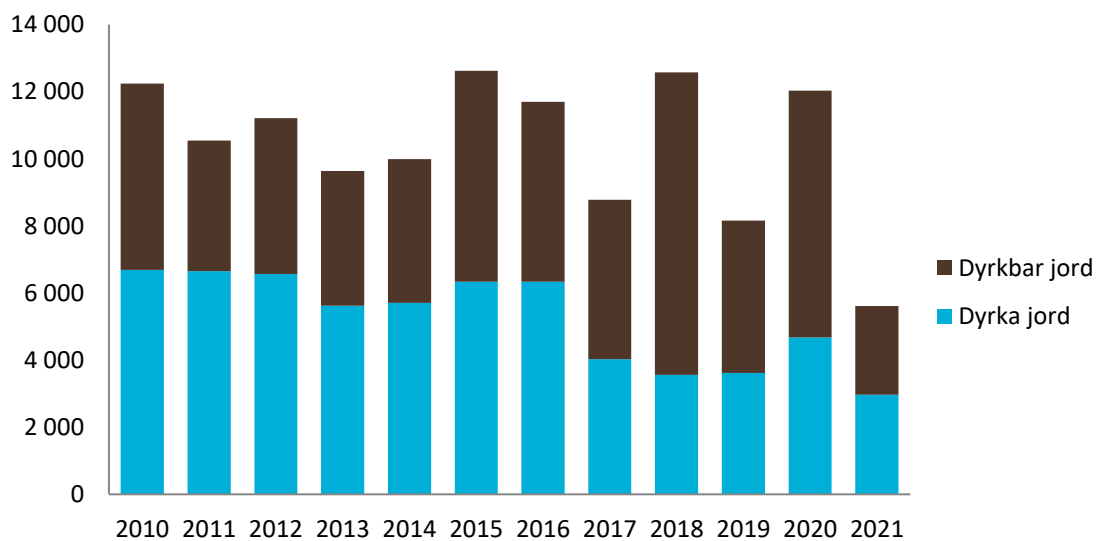

Figur 1: Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk fra 1967 til 2021. Fra 2005 har registreringen skjedd gjennom KOSTRA.

Tabell 1: Omdisponering gjennom reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven og gjennom enkeltsaker etter jordloven (dekar). Areal regulert til landbruk eller omdisponert til skogplanting er ikke med.

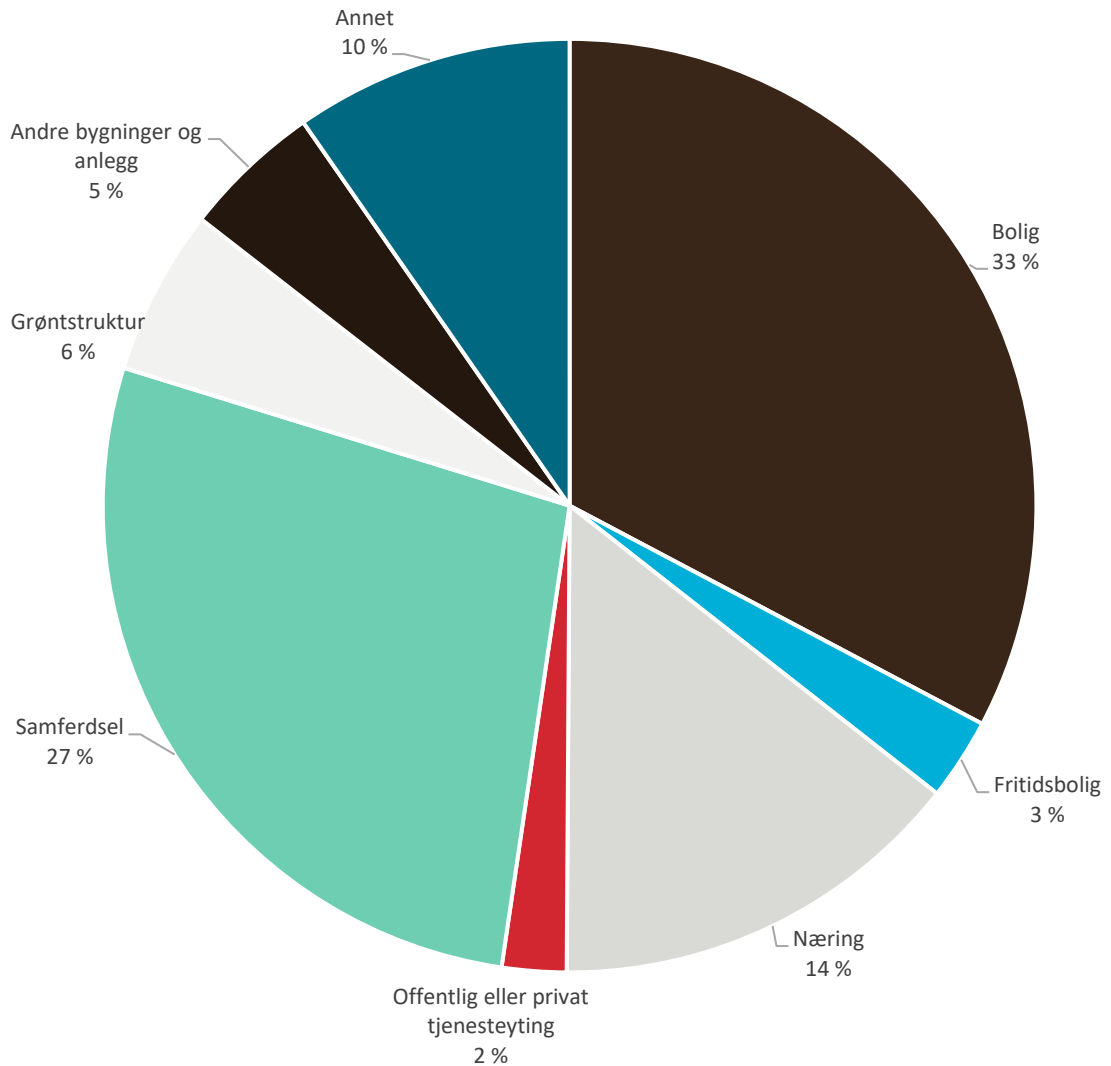
	Dyrka jord	Dyrkbar jord	Sum dyrka og dyrkbar
2007	8 510	6 611	15 121
2008	7 900	7 045	14 945
2009	8 308	4 690	12 998
2010	6 687	5 556	12 243
2011	6 648	3 894	10 542
2012	6 567	4 643	11 210
2013	5 620	4 016	9 636
2014	5 710	4 277	9 987
2015	6 341	6 287	12 628
2016	6 337	5 362	11 699
2017	3 894	4 826	8 720
2018	3 561	9 012	12 574
2019	3 617	4 540	8 157
2020	4 676	7 355	12 031
2021	2 968	2 642	5 610

Tallet for omdisponering av dyrkbar jord var 2 642 dekar i 2021. Dette er, med god margin, det laveste tallet siden KOSTRA-rapporteringen startet i 2005.

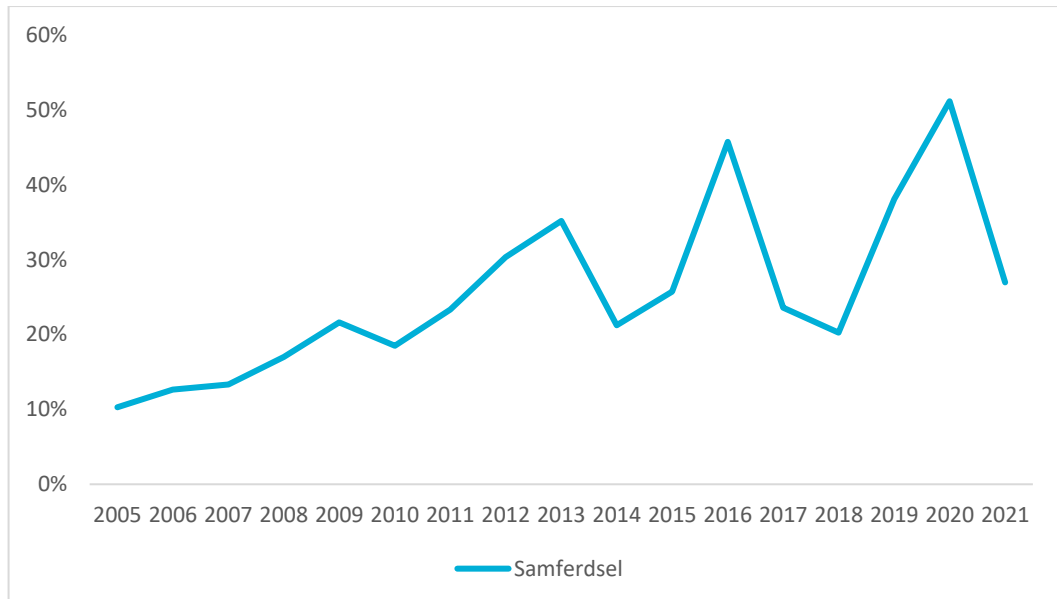
Figur 2: Omdisponert areal fordelt på dyrka og dyrkbar jord, sum jordlov og plan- og bygningslov (dekar). Areal til skogplanting og arealer regulert til landbruk er trukket fra.

Det var arealer til bolig som stod for den største andelen av omdisponering av dyrka jord i 2021. 33 prosent av all omdisponering til andre formål enn landbruk gikk til boligformål (figur 3). Samferdsel, som året før stod for over halvparten av all omdisponering, var i 2021 nede på 27 prosent av omdisponeringa på nasjonalt nivå (figur 4).

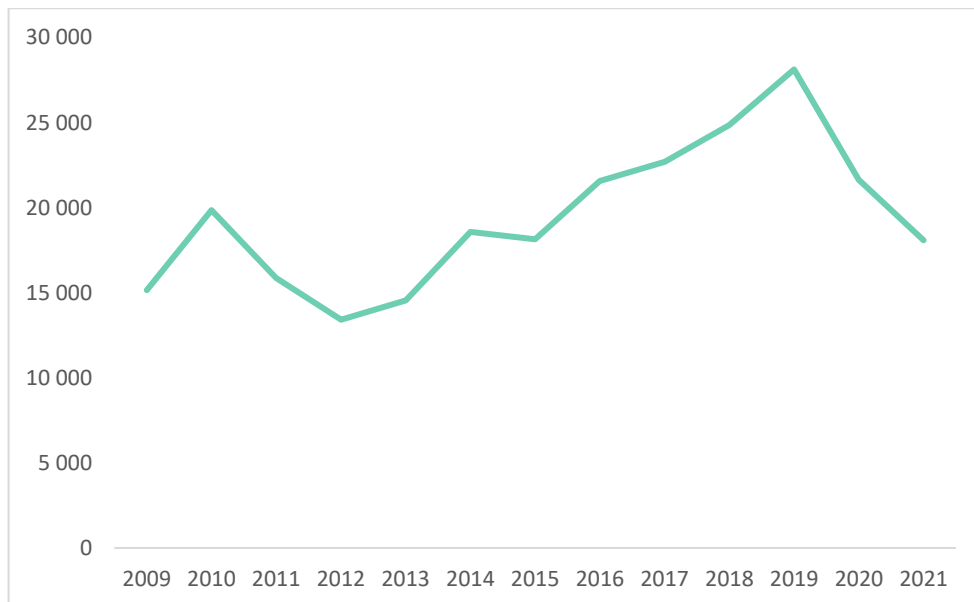
Figur 3: Omdisponering av dyrka jord fordelt på arealformål i 2021.

194 dekar dyrka jord som tidligere har vært omdisponert til andre formål enn landbruk, ble tilbakeført til LNFR i 2021. Dette er det tredje året vi har tall på tilbakeføring av areal. I 2020 ble 356 dekar tilbakeført til LNFR.

Figur 4: Andelen av omdisponeringa av dyrka jord som har gått til samferdselsformål i perioden 2005 til 2021.

Nedgangen vi så i areal godkjent for nydyrking fra 2020 fortsetter inn i 2021. 18 084 dekar ble godkjent nydyrket i 2021, noe som er det laveste tallet siden 2013 (figur 5). Det kan være grunn til å tro at dette har sammenheng med forbudet mot nydyrking av myr som trådte i kraft sommeren 2020. I 2021 ble det gitt dispensasjon til oppdyrking av 815 dekar myr, mens det ble gitt avslag for 560 dekar. Dette er det første året vi har statistikk for tillatelser gitt for nydyrking av myr.

Figur 5: Antall dekar godkjent nydyrka i perioden 2008 – 2021.

Av det totale omsøkte arealet i 2021, ble ca. 87 prosent godkjent for nydyrking. Dette er lavere enn tidligere år, noe som kan henge sammen med forbudet mot nydyrking av myr.

Fylkesvise tall – mest omdisponering i Rogaland, mest nydyrking i Innlandet

Det var kommunene i Rogaland som omdisponerte mest dyrka jord i 2021 (tabell 2). De 20 kommunene som har omdisponert mest dyrka jord står for 56 prosent av total omdisponering i Norge (tabell 3).

Tabell 2: Fylkesvis rangering etter omdisponering av dyrka jord i 2021.

Fylke	Dekar
Rogaland	608
Innlandet	485
Trøndelag	371
Oslo og Viken	347
Vestland	344
Nordland	227
Troms og Finnmark	207
Møre og Romsdal	144
Vestfold og Telemark	138
Agder	98

Tabell 3: De 20 kommunene som omdisponerte mest dyrka jord i 2021.

	Kommune	Dekar
1	Stjørdal	208
2	Ringsaker	165
3	Haugesund	153
4	Stavanger	141
5	Bergen	114
6	Lillehammer	96
7	Klepp	84
8	Ørsta	62
9	Sarpsborg	62
10	Vestre Slidre	62
11	Time	61
12	Vestvågøy	60
13	Nes	54
14	Melhus	53
15	Hamar	53
16	Øygarden	52
17	Eigersund	48
18	Sandnes	48
19	Harstad - Hårsttåk	47
20	Sogndal	46
	Sum øverste 20 kommuner	1 667
	Sum alle kommuner i Norge	2 968

Fylkene hvor det ble godkjent mest areal for nydyrking var Innlandet, Trøndelag og Nordland (tabell 4).

Tabell 4: Fylkesvis rangering etter antall dekar godkjent for nydyrking i 2021.

Fylke	Dekar totalt	Hvorav myr
Innlandet	6 333	36
Trøndelag	3 083	82
Nordland	1 841	190
Rogaland	1 761	2
Oslo og Viken	1 678	0
Troms og Finnmark	928	46
Vestland	740	91
Agder	725	174
Møre og Romsdal	507	152
Vestfold og Telemark	488	42